

WPLYW INTEGROWANEJ I INTENSYWNEJ TECHNOLOGII PRODUKCJI NA PLONOWANIE DWÓCH ODMIAN PSZENŻYTA OZIMEGO W WARUNKACH MONOKULTURY ZBOŻOWEJ

BOGUSŁAWA JAŚKIEWICZ¹

*Zakład Uprawy Roślin Zbożowych, Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach
– Państwowy Instytut Badawczy, ul. Czartoryskich 8, 24-100 Puławy*

Synopsis. Celem badań przeprowadzonych w SD IUNG-PIB w Osinach była ocena wpływu technologii integrowanej i intensywnej na plon ziarna oraz elementy plonowania dwóch odmian pszenżyta ozimego: ‘Pizarro’ (tradycyjnej) i ‘Pigmej’ (krótkosłomej). Badane odmiany pszenżyta ozimego odmiennie reagowały na intensywność technologii produkcji. W warunkach monokultury zbożowej odmiana ‘Pizarro’ plonowała podobnie w technologii integrowanej i intensywnej, natomiast plon odmiany ‘Pigmej’ w technologii intensywnej był o 5,4% wyższy niż w technologii integrowanej. W warunkach technologii intensywnej w porównaniu do integrowanej uzyskano wyższy plon ziarna oraz stwierdzono większą obsadę kłosów z jednostki powierzchni, natomiast liczba i masa ziarna z kłosa oraz masa 1000 ziaren pszenżyta ozimego była podobna.

Słowa kluczowe: pszenżyto, odmiany, plon, technologia integrowana, technologia intensywna

WSTĘP

W ostatnich latach udział zbóż w strukturze zasiewów jest duży, szczególnie w gospodarstwach wielkoobszarowych. Wynikiem tego jest obniżka plonu, większe zużycie środków ochrony roślin i nawozów mineralnych. Jednym ze sposobów przeciwdziałania spadkowi wydajności zbóż w uproszczonych zmianowaniach jest wprowadzenie do uprawy gatunków o mniejszych wymaganiach przedplonowych. Takim oczekiwaniom sprostać może pszenżyto, które wykazuje większą tolerancję na gorsze warunki glebowe w porównaniu do pszenicy. Posiada ono wysoki potencjał plonowania, a ponadto charakteryzuje się wysoką wartością paszową [Jaśkiewicz i Kliza-Hołubowicz 2008]. Obniżce plonu ziarna można przeciwdziałać także poprzez stosowanie intensywnej technologii produkcji [Biberdzic i in. 2012, Smagacz i in. 1998]. Jednak może prowadzić to do degradacji środowiska naturalnego. Alternatywą dla systemu intensywnego jest technologia integrowana, w której następuje umiejętne powiązanie całokształtu agrotechniki z ograniczonym zużyciem przemysłowych środków produkcji, co skutkuje zwiększeniem efektywności ponoszonych nakładów i minimalizowaniem ujemnego oddziaływania rolnictwa na środowisko przyrodnicze [Helander 1997, Kuś i Jończyk 2009]. W integrowanej produkcji ogranicza się stosowanie chemicznych środków ochrony roślin do niezbędnego minimum, a dawki nawozów mineralnych ustala się w oparciu o zasobność gleby w składniki pokarmowe i ocenę stanu odżywiania roślin [Korbas i Mrówczyński 2011].

¹ Adres do korespondencji – *Corresponding address:* kos@iung.pulawy.pl

Zakłada się, że nawet przy 100% udziale zbóż w strukturze zasiewów można osiągnąć wysoki poziom plonowania, wymaga to jednak odpowiedniego doboru odmian i intensywności technologii produkcji.

Celem badań było określenie wpływu integrowanej i intensywnej technologii uprawy na plon ziarna i elementy plonowania dwóch odmian pszenżyta ozimego w warunkach monokultury zbożowej.

MATERIAŁY I METODY

W dwuletnich badaniach przeprowadzonych w latach 2010-2012 SD IUNG-PIB w Osinach (51°15' N, 22°18' E) na istniejących już wieloletnich doświadczeniach polowych (czternasty sezon) w płodozmianach ze 100% udziałem zbóż w strukturze zasiewów (pszenica ozima, pszenżyto ozime, jęczmień jary) badano wpływ dwóch technologii – integrowanej i intensywnej na plonowanie pszenżyta ozimego odmiany 'Pizarro' – formy tradycyjnej i 'Pigmej' – formy krótkosłowej. Odmiany te pochodzą z różnych ośrodków hodowlanych. Badania przeprowadzono na glebie zaliczanej do kompleksu pszennego dobrego, klasy bonitacyjnej IIIa i IIIb. Przedplonem dla pszenżyta ozimego w 2010/2011 roku była pszenica ozima zaś w roku 2011/2012 jęczmień jary. Zastosowane technologie różniły się między innymi gęstością siewu (4,5 mln·ha⁻¹ – technologia integrowana i 4,0 mln·ha⁻¹ technologia intensywna), poziomem nawożenia mineralnego i chemicznej ochrony roślin (tab. 1).

Uprawę pszenżyta ozimego obu odmian prowadzono na poletkach o powierzchni 45 m² w 4 powtórzeniach. W integrowanej technologii produkcji dawki nawozów potasowych i fosforowych wyznaczono w oparciu o zawartość tych składników w glebie. Całkowitą dawkę azotu określono na podstawie przewidywanego plonu, warunków glebowych oraz znajomości pola, uwzględniając rodzaj przedplonu i jego nawożenie. Podział dawki azotu wykonano w oparciu o testy glebowe i roślinne. Wielkość pierwszej dawki (ruszenie wegetacji) ustalono na podstawie testu azotu mineralnego (N min), który jest bezpośrednim wskaźnikiem ilości azotu glebowego dostępnego dla roślin. Wielkość drugiej dawki (faza strzelania w źdźbło) korygowano na podstawie oceny stanu odżywienia roślin za pomocą testów roślinnych.

Ochronę przed chwastami, chorobami i szkodnikami w technologii integrowanej prowadzono zgodnie z założeniami Korbasa i Mrówczyńskiego 2011. Natomiast w technologii intensywnej przeciw chwastom dwuliściennym (przytulia czepna, rumianowate, przetaczniki) zastosowano herbicydy w fazie BBCH 20-27 oraz w fazie BBCH 31 (gwiazdnica pospolita i rdesty). W fazie BBCH 31 zastosowano fungicyd przeciw chorobom podsuszkowym, a w fazie BBCH 45 przeciw mączniakowi prawdziwemu, septoriozie liści. W fazie BBCH 71 zwalczano fuzariozę kłosa. Retardant zastosowano w fazie rozwojowej BBCH 32. W technologii uprawy intensywnej na roślinach wystąpiła skrzypionka, którą eliminowano przy użyciu insektycydu.

W fazie dojrzałości pełnej określono plon ziarna w kg z poletka, a następnie przeliczono go na t z 1 ha. Poza tym pobrano próby roślin z powierzchni 0,25 m² w celu określenia elementów plonowania (obsadę kłosów, masę ziarna z kłosa i rośliny, liczbę ziaren z kłosa i rośliny, rozkrzewienie produkcyjne, masę 1000 ziaren). Uzyskane wyniki opracowano statystycznie metodą analizy wariancji przy użyciu programu Statgraphics Plus. Istotność zróżnicowania wyników określono testem Tukeya, na poziomie ufności p=0,05. Opracowano charakterystykę statystyczną analizowanych zmiennych, oceniając wartości ekstremalne i współczynniki zmienności.

Tabela 1. Zużycie materiału siewnego, nawozów i środków ochrony roślin w poszczególnych technologiach produkcji pszenżyta ozimego
 Table 1. Consumption of seeds, fertilizers, and pesticides in the winter triticale production technologies

Technologia Technology	Materiał siewny Seeds (kg·ha ⁻¹)		Dawki – Doses (kg·ha ⁻¹)			Chemiczna ochrona – Chemical protection
	Pizaro	Pigmejij	N	P ₂ O ₅	K ₂ O	
Integrowana Integrated	175	230	131	66	71	Herbicydy Herbicides
						Insektycy Insecticides
						Fungicydy Fungicides
						Retardanty Retardants
Intensywna Intensive	160	205	165	80	92	Herbicydy Herbicides
						Insektycy Insecticides
						Fungicydy Fungicides
						Retardanty Retardants

WYNIKI I DYSKUSJA

Kierunek zmian plonu ziarna odmian pszenżyta ozimego i elementów plonowania spowodowany uwzględnionymi w doświadczeniu czynnikami był podobny w latach prowadzenia badań, dlatego w zestawieniach podano wyniki średnie z dwóch lat. Stwierdzono istotne współdziałanie technologii produkcji z odmianami pszenżyta ozimego w kształtowaniu plonu ziarna, obsady kłosów, rozkrzewienia produkcyjnego i masy ziarna z rośliny (tab. 2).

Odmiana 'Pizarro' uprawiana według technologii integrowanej i intensywnej plonowała na podobnym poziomie. Natomiast plon ziarna pszenżyta ozimego odmiany 'Pigmej' w warunkach technologii intensywnej wzrósł o 5,4% w stosunku do plonu ziarna uzyskanego w technologii integrowanej. Badania Zawiślak i Adamiak [1997] wskazują na brak istotnego wpływu intensyfikacji produkcji na plon pszenżyta ozimego. Jednak według tych autorów fungicydy stosowane przeciwko chorobom źdźbła i liści zwiększały plon ziarna w płodozmianie o 6,6%, podczas gdy w monokulturze zabiegi te nie miały znaczenia. Podobne wyniki uzyskał Woźniak [1999]. Także Mazurek i Grabiński [1997] nie stwierdzili zmian plonu pszenżyta przy zaniechaniu stosowania retardantów i fungicydów, co mogło świadczyć o dużej odporności pszenżyta na choroby. Dotychczasowe badania wskazują na związek pomiędzy plonem ziarna pszenżyta a technologią jego uprawy. W badaniach Nieróbcy i in. [2008] pszenżyto plonowało najlepiej uprawiane w technologii średnio intensywnej oraz intensywnej. Bujak i in. [2012] wykazali natomiast istotne zróżnicowanie plonowania odmian pszenżyta ozimego w warunkach standardowej i intensywnej agrotechniki.

W badaniach własnych technologii uprawy różnicowały obsadę kłosów badanych odmian pszenżyta ozimego. Odmiana 'Pizarro' miała podobną liczbę kłosów na jednostce powierzchni w warunkach obu technologii, natomiast odmiana 'Pigmej' uprawiana według technologii intensywnej charakteryzowała się istotnie większą obsadą kłosów w porównaniu do technologii integrowanej. Pszenżyto ozime niezależnie od odmiany, uprawiane według technologii intensywnej miało o 8,8% większą obsadę kłosów niż uprawiane w technologii integrowanej. Z kolei bez względu na technologie uprawy odmiana 'Pigmej' miała o 5,9% mniejszą obsadę kłosów od odmiany 'Pizarro'.

Nie stwierdzono interakcji w masie 1000 ziaren między zastosowanymi technologiami i odmianami pszenżyta ozimego. Jedynie odmiana 'Pizarro' miała większą o 5% masę 1000 ziaren od odmiany 'Pigmej'. Kociuba i Kramek [2014] oraz Oettler [2005] w swoich badaniach stwierdzili, że masa 1000 ziaren jest cechą odmianową i niewiele zmienia się pod wpływem czynników agrotechnicznych.

W warunkach technologii integrowanej rośliny pszenżyta ozimego krzewiły się bardziej aniżeli w intensywnej technologii uprawy, natomiast niezależnie od technologii uprawy rośliny odmiany 'Pizarro' były o 44,2% bardziej rozkrzewione od roślin odmiany 'Pigmej'. Dlatego u odmiany 'Pizarro' obserwowano obniżoną produktywność kłosa, tj. mniejszą o 15,7% masę i o 19,4% liczbę ziaren w porównaniu do odmiany 'Pigmej'. Bertholdsson i Stoy [1995], Leszczyńska i in. [2007] oraz Podolska i in. [2002] tłumaczą to właściwościami genotypów, które różnie reagują na warunki świetlne wynikające ze zwiększonej obsady kłosów.

W badaniach własnych stwierdzono istotny dodatni wpływ technologii integrowanej na masę ziarna z rośliny odmiany 'Pizarro', natomiast u odmiany 'Pigmej' była ona niezależna od technologii. Większa masa i liczba ziaren z rośliny odmiany 'Pizarro' niż 'Pigmej' związana była głównie z jej rozkrzewieniem produkcyjnym. Z kolei słabe rozkrzewienie produkcyjne i związana z tym obsada kłosów odmiany 'Pigmej' zapewniła dużą produktywność kłosa, co wpłynęło na wyższy o 15% plon ziarna od odmiany 'Pizarro'.

Tabela 2. Wpływ technologii produkcji na plon i elementy plonowania odmian pszenżyta ozimego
 Table 2. Effect of production technology on winter triticale cultivars yielding and yield component (2010–2012)

Parametry – Parameters	Technologia produkcji Technology production (A)	Odmiana – Cultivars (B)		Średnio Average
		Pizarro	Pigmej	
Plon ziarna (t·ha ⁻¹) Grain yield (t·ha ⁻¹)	A1	5,73	6,50	6,11
	A2	5,83	6,85	6,34
	średnio – means	5,78	6,67	–
	NIR _{0,05} –LSD _{0,05}	A – r.n.; B – 0,87; AxB – 0,31		
Obsada kłosów na m ² Number of heads per m ²	A1	512	440	491
	A2	544	525	534
	średnio – means	528	497	–
	NIR _{0,05} –LSD _{0,05}	A – 36; B – 32; AxB – 66		
Masa 1000 ziaren (g) Weight of 1000 grains (g)	A1	44,7	43,0	43,9
	A2	43,3	43,1	43,2
	średnio – means	44,8	42,7	–
	NIR _{0,05} –LSD _{0,05}	A – r.n.; B – 1,6; AxB – r.n.		
Rozkrzewienie produkcyjne Productive tillering	A1	3,44	2,36	2,90
	A2	3,26	2,30	2,78
	średnio – means	3,36	2,33	–
	NIR _{0,05} –LSD _{0,05}	A – 0,11; B – 1,02; AxB – 0,17		
Masa ziarna z rośliny (g) Grain weight per plant (g)	A1	3,91	3,25	3,58
	A2	3,55	3,01	3,28
	średnio – means	3,73	3,13	–
	NIR _{0,05} –LSD _{0,05}	A – 0,25; B – 0,48; AxB – 0,35		
Masa ziarna z kłosa (g) Grain weight per head (g)	A1	1,13	1,38	1,25
	A2	1,15	1,30	1,21
	średnio – means	1,13	1,34	–
	NIR _{0,05} –LSD _{0,05}	A – r.n.; B – 0,14; AxB – r.n.		
Liczba ziarn z rośliny Number of grains per plant	A1	87	75	81
	A2	82	70	76
	średnio – means	85	73	–
	NIR _{0,05} –LSD _{0,05}	A – 4; B – 7; AxB – r.n.		
Liczba ziarn z kłosa Number of grains per head	A1	22	32	29
	A2	26	30	28
	średnio – means	25	31	–
	NIR _{0,05} –LSD _{0,05}	A – r.n.; B – 5; AxB – r.n.		

A1 – integrowana – integrated, A2 – intensywna – intensive
 r.n. – różnica nieistotna – non significant difference

Z analizy statystycznej wynika, że plon ziarna pszenżyta ozimego w technologii integrowanej i intensywnej charakteryzował się stosunkowo małą zmiennością (odpowiednio 14,4 i 12,0%) w porównaniu do elementów plonowania (tab. 3 i 4). Największą zmiennością wśród badanych cech wyróżniało się rozkrzewienie produkcyjne (współczynnik zmienności przy technologii integrowanej wynosił 26,5 i 26,2% przy technologii intensywnej), natomiast najmniejszą masa 1000 ziaren (odpowiednio 6,2 i 2,4%). W badaniach Kociuby i Kramek [2014] oraz Mądrego i in. [2003] plon ziarna pszenżyta ozimego wyróżniał się największą zmiennością wśród badanych cech, zaś wśród elementów plonowania liczba kłosów na jednostce powierzchni, natomiast zdecydowanie małą zmiennością odznaczała się średnia masa ziarniaka. W badaniach własnych zmienność plonu i masy tysiąca ziaren obu odmian pszenżyta ozimego była podobna.

Tabela 3. Charakterystyka statystyczna elementów plonowania i plonu ziarna pszenżyta ozimego uprawianego w technologii integrowanej (n=32) (średnio 2010–2012)

Table 3. Statistics of main selected parameters of yield components and grain yield of winter triticale for integrated technology (n=32) (mean of 2010–2012)

Parametry Parameters	Zakres zmienności Range of variability		Średnia Mean	Odchylenie standardowe Standard deviation	Współczynnik zmienności Variation coefficient (%)
	min	max			
Obsada kłosów na m ² Number of heads per m ²	400	600	491	58,3	11,9
Masa 1000 ziarn (g) Weight of 1000 grains (g)	41,3	45,7	43,9	2,74	6,20
Rozkrzewienie produkcyjne Productive tillering	2,02	4,29	2,90	0,77	26,5
Masa ziarna z rośliny (g) Grain weight per head (g)	2,38	4,87	3,58	0,84	23,5
Masa ziarna kłosa (g) Grain weight per plant (g)	0,89	1,47	1,26	0,21	16,7
Liczba ziarn z rośliny Number of grains per plant	53	111	81	18	22,5
Liczba ziaren kłosa Number of grains per head	20	35	29	5,2	18,3
Plon ziarna – Grain yield (t·ha ⁻¹)	4,57	7,46	6,11	0,88	14,4

Tabela 4. Charakterystyka statystyczna elementów plonowania i plonu ziarna pszenżyta ozimego uprawianego w technologii intensywnej (n=32) (średnio 2010–2012)

Table 4. Statistics of main selected parameters of grain yield and yield components of winter triticale for intensive technology (n=32) (mean of 2010–2012)

Parametry Parameters	Zakres zmienności Range of variability		Średnia Mean	Odchylenie standardowe Standard deviation	Współczynnik zmienności Variation coefficient (%)
	min	max			
Obsada kłosów na m ² Number of heads per m ²	392	728	534	94,2	17,6
Masa 1000 ziaren (g) Weight of 1000 grains (g)	41,8	44,5	43,2	1,06	2,40
Rozkrzewienie produkcyjne Productive tillering	2,11	3,79	2,78	0,73	26,2
Masa ziarna z rośliny (g) Grain weight per plant (g)	2,49	4,74	3,28	0,65	19,8
Masa ziarna kłosa (g) Grain weight per head (g)	0,84	1,43	1,21	0,22	18,2
Liczba ziaren z rośliny Number of grains per plant	59	113	76	16,1	21,2
Liczba ziaren kłosa Number of grains per head	20	33	28	5,2	18,4
Plon ziarna – Grain yield (t·ha ⁻¹)	5,25	7,43	6,34	0,76	12,0

WNIOSKI

1. Badane odmiany pszenżyta ozimego wykazały odmienną reakcję na zastosowane technologie produkcji. Odmiana ‘Pizarro’ plonowała podobnie w technologii integrowanej i intensywnej, natomiast plon odmiany ‘Pigmej’ był o 5,4% większy w technologii intensywnej niż integrowanej.
2. W warunkach technologii intensywnej w porównaniu do integrowanej uzyskano wyższy plon ziarna oraz stwierdzono większą obsadę kłosów z jednostki powierzchni, natomiast liczba i masa ziarna z kłosa oraz masa 1000 ziaren pszenżyta ozimego była podobna.

PIŚMIENNICTWO

- Biberdzic M., Jelić M., Deletic N., Barać S., Stojković S. 2012. Effects of agroclimatic conditions at trial locations and fertilization on grain yield of triticale. *Res. J. Agric. Sci.* 44(1): 3–8.
- Bertholdsson N.O., Stoy V. 1995. Accumulation of biomass and nitrogen during plant growth in highly diverging genotypes of winter wheat. *J. Agron. Crop Sci.* 175: 167–182.
- Bujak H., Tratwal A., Walczak F. 2012. Zmienność plonowania i cech użytkowych odmian pszenżyta ozimego w Winnej Górze. *Ann. UMCS, Sect. E, Agricultura* 67(3): 1–11.
- Helander C.A. 1997. The logarden project: development of an ecological and integrated arable farming systems. *Perspect. Agron. Dev. Crop Sci.* 25: 309–317.
- Jaśkiewicz B., Kliza-Hołubowicz G. 2008. Uprawa i wykorzystanie pszenżyta na paszę. IUNG-PIB Puławy. Instrukcja upowszechn. 145: ss. 68.
- Kociuba W., Kramek A. 2014. Variability of yield traits and disease resistance in winter triticale genetic resources accessions. *Acta Agrobot.* 67(2): 67–76.
- Korbas M., Mrówczyński M. (red.) 2011. *Metodyka integrowanej ochrony pszenżyta ozimego i jarego*. Wyd. IOR-PIB, Poznań: ss. 189.
- Kuś J., Jończyk K. 2009. Produkcyjne i środowiskowe następstwa ekologicznego, integrowanego i konwencjonalnego systemu gospodarowania. *J. Res. Appl. Agric. Eng.* 54(3): 183–187.
- Leszczyńska D., Noworolnik K., Grabiński J., Jaśkiewicz B. 2007. Ilość wysiewu nasion jako czynnik kształtujący plon ziarna zbóż. *Studia i Raporty IUNG-PIB* 9: 17–27.
- Mazurek J., Grabiński J. 1997. Plonowanie odmian pszenżyta ozimego w warunkach ograniczonego nawożenia i zużycia pestycydów. *Zesz. Nauk. AR Szczecin* 175, Rol. 65: 271–275.
- Mądry W., Laudański Z., Kozak M., Rozbicki J. 2003. Empiryczne porównanie sekwencji analizy składowych plonu i analizy ścieżek pojedynczych dla plonu ziarna pszenżyta ozimego i jego składowych. *Biul. IHAR* 230: 147–156.
- Nieróbca P., Grabiński J., Szeleźniak E. 2008. Wpływ intensywności technologii uprawy zbóż w płodozmianie zbożowym na efektywność produkcyjną i ekonomiczną. *Acta Sci. Pol., Agricultura* 7(3): 73–80.
- Oettler G. 2005. The fortune of a botanical curiosity - Triticale: past, present and future. *J. Agric. Sci.* 143: 329–346.
- Podolska G., Sułek A., Stankowski S. 2002. Obsada kłosów - podstawowy parametr plonotwórczy pszenicy ozimej. *Acta Sci. Pol., Agricultura* 1(2): 5–14.
- Smagacz J., Kuś J., Martyniuk S., Duer I., Krasowicz S., Mróz A. 1998. Agrotechniczne metody ograniczania ujemnych następstw zwiększonego udziału zbóż w płodozmianie. *Mat. Szkol. IUNG* 70/98: ss. 82.
- Woźniak A. 1999. Porównanie plonowania pszenżyta ozimego w trzech płodozmianach i monokulturze. *Biul. IHAR* 212: 95–102.
- Zawiślak K., Adamiak E. 1997. Wrażliwość pszenżyta ozimego na krótkotrwały siew po sobie. *Zesz. Nauk. AR Szczecin* 175, Rol. 65: 539–544.

B. JAŚKIEWICZ

THE INFLUENCE OF INTEGRATED AND INTENSIVE PRODUCTION TECHNOLOGIES ON YIELD OF TWO WINTER TRITICALE CULTIVARS IN CEREALS MONOCULTURE

Summary

In two-year studies conducted in Osiny (51°15' N, 22°18' E) on going long-term field experiments (fourteenth season) in crop rotations with 100% share of cereals in sowing structure (winter wheat, winter triticale, spring barley), the studies were carried out on the effect of two technologies, integrated and inten-

sive one, on the yield of winter triticale of 'Pizarro' variety - a traditional form and 'Pigmej' - a short-straw form. These varieties originated from different breeding centers. The studies were conducted on the soil classified to good wheat complex. In 2010/2011, winter wheat was used as fore crop for winter triticale, while in 2011/2012, it was spring barley. The used technologies differed in terms of, among others, sowing density ($4.5 \text{ mln}\cdot\text{ha}^{-1}$ - integrated technology and $4.0 \text{ mln}\cdot\text{ha}^{-1}$ - intensive technology), level of mineral fertilizers and chemical plant protection. The tested varieties showed a different response to the applied production technologies. Variety 'Pizarro' yielded similarly under integrated and intensive technology, while the yield of 'Pigmej' variety was by 5.4% higher under intensive technology compared to the integrated one. In the conditions of intensive, as compared to the integrated technology, a higher grain yield and a larger ear density per unit area were obtained, whereas the number and weight of grains per ear and one thousand seeds weight of winter triticale were similar.

Key words: cultivars, integrated technology, intensive technology, winter triticale

Zaakceptowano do druku – *Accepted for print*: 31.07.2014

Do cytowania – *For citation*:

Jaśkiewicz B. 2014. Wpływ integrowanej i intensywnej technologii produkcji na plonowanie dwóch odmian pszenżyta ozimego w warunkach monokultury zbożowej. *Fragm. Agron.* 31(4): 28–36.